

Néhány szó Kínáról és az ország műanyagiparáról

Tárgyszavak: gazdasági fejlődés; túl gyors növekedés; kereskedelmi szabályok; műanyag-feldolgozás; feldolgozógép-gyártás; szellemi tulajdon védelme; kiállítások.

A kínai gazdaság fejlődése

Kína gazdasága gyors ütemben fejlődik. 2003-ban az ipari beruházások 31%-kal, a termelés 16%-kal bővült. Az elmúlt 9 évben a közvetlen külföldi beruházások megnégyszereződtek, és a folyamat tovább érvényesül. A nyersanyagok, a fogyasztási cikkek és a szolgáltatások importja 2003 első három negyedévében 42%-kal nőtt. Kína USA-ba irányuló exportja – többek között a külföldi beruházásoknak köszönhetően – 2003-ban hatszorosa volt az onnan származó importénak.

Kínában számos szakember félti a gazdaságot a túlságosan gyors növekedés következményeitől, mert ez gondokat okozhat például a keresletet meghaladó kapacitások kiépülése miatt, zavarok léphetnek fel az energiaellátás terén, az infrastruktúra viszonylagos fejletlensége a költségek növekedését vonhatja maga után.

A gazdaság gyors növekedésének egyik ösztönzője, hogy *Kínát tagjai közé emelte a WTO, gondok forrása azonban, hogy az ország számos esetben figyelmen kívül hagyja a tagokra kötelező kereskedelmi szabályokat.* Az USA és Európa illetékes szervei egyre erélyesebben követelik betartásukat, és kereskedelmet korlátozó intézkedések bevezetését tervezik.

Az USA és Kína gondosan kerülnek ugyan a politikai és gazdasági konfliktusok kialakulását, a két ország és az Európai Unió szakemberei mégis valószínűnek tartják a szuperhatalmak között kereskedelmi és „egyéb” problémák felmerülését. A Kongresszusban az USA számára kedvezőtlennek ítélt folyamatot egyre többen főképp a jen alulértékelttségére vezetik vissza, és ezért büntetőintézkedéseket követelnek, amelyek 27,5%-os vámmal sújtják a Kínából vásárolt árukat. A jogszabály törvénybe iktatása azonban nem mutatkozik magától értődőnek. A kínai exportőrök 25%-a ugyanis amerikai vállalat, amelyek a jelenlegi helyzet fennmaradásában érdekeltek, és az állítják, hogy a tervezett vám hatására az amerikai árak 16%-kal emelkednének.

Gyorsan fejlődik a műanyagipar

Kínában a műanyag-feldolgozó ágazat termelése évente több mint 14%-kal emelkedik. Az iparfejlesztés első szakaszában az olcsó munkaerő csábította a külföldi befektetőket, akik főképp összeszerelő gyártósorokon alkalmazták a munkásokat. Hamarosan azonban felgyorsult az alkatrészek és ezen belül a műanyag alkatrészek gyártása. Az ország az elektronikai termékek gyártásában világhatalommá vált (2003-ban egyetlen cég 9 millió laptopot gyártott). Számottevő az elektromos kéziszerszámok gyártása, amelyekben jelentős mennyiségű műanyag alkatrészt alkalmaznak. Kínában gyártják az Észak-Amerikában és Európában értékesített játékok 70%-át. Ujabban a személygépkocsi-gyártás növekedése (jelenlegi kapacitása 2,7 millió) ösztönzi a feldolgozóipari kapacitások bővítését és a műanyag alkatrészek gyártását is.

Nincs biztonságban a szellemi tulajdon

Az USA, Japán és Európa műanyag-feldolgozó gépeket gyártó vállalatai az elmúlt években megtöbbszörözték a Kínába irányuló exportjukat. A **Brückner** cég például 2003-ban 20 BOPP gyártósort exportált, és ezzel megkészserezte az ott üzemelő gépeinek számát. Az expanzió nyomán azonban komoly feszültségek támadtak. *A kínai vállalkozók ugyanis nem sokat törődnek a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokkal, hanem gátlástalanul lemásolják a vásárolt gépeket, termékeket.* Az olasz **Union Officine Meccanich** az elmúlt években 6 polikarbonátlemezt gyártó gépsort exportált, majd a vásárlások elmaradtak. A kínaiak ugyanis „lekoppintották” a berendezéseket, a haszon, illetve a kár óriási. Az olasz extruderek ára ugyanis 1,5 M USD, a Kínában gyártottaké pedig csupán 150 E USD. Vannak azonban kedvező jelek is, erre utal, hogy a **Battenfeld** szellemi tulajdonának védelme érdekében indított perében elmarasztalták a jogbitorló Dongguan Weltec Machineryt.

A „nyugati” feldolgozó-gép-gyártók egyre több olyan marketingmegoldást választanak, amelyek révén esetleges kárukat jelentősen mérséklék, a piacon maradásukat viszont javítják. Eladják például régebbi típusaik licencét.

Feldolgozó-gép-gyártók Kínában

A világ nagy műanyag-feldolgozó vállalatai folyamatosan építik ki kapacitásaikat Kínában, és napjainkban követik őket a gépgyártók is. A fröccsöntő gépeket gyártó német **Demag Ergotech** vegyes vállalatot alapított a hatalmas kínai **Haitian** céggel. A **Demag Haitian Plastics Machinery** 2003-ban 300 fröccsöntő gépet értékesített, és 2004-ben új, 600 gép gyártására alkalmas telephelyen indítja meg a termelést.

Az amerikai (**Husky, Mold-Masters, Plastic Engineering Technical Services**) és japán (**Ube Machinery Corp, Kawaguchi Ltd.**) vállalatok gyorsan építik ki és bővítik kapacitásaikat. Extrudereket gyárt a német **Battenfeld Chen Extrusion Systems**, és 2004-ben indul meg a gyártás a **Reifenhäuser** Suzhouban épülő üzemében, ahol a teljes kapacitás kihasználását követően évente 20 extrudersor gyártását vették tervbe.

A **Husky** cég azért létesít fröccsöntő gépeket gyártó üzemet Sanghaiban, mert közel akar lenni a feldolgozókhöz. A cég vezetői szerint sokkal több üzletet köthetnek, ha néhány héten belül elégítik ki megrendelőiket.

A kínai fröccsöntő gépeket gyártó ágazat egyre többet exportál, főképp a távol-keleti, kevésbé fejlett iparú országokba. De számottevő az USA-ba irányuló kivitel is. A gépek túlnyomó hányada a 400 tonnánál kisebb záróerővel rendelkező családba tartozik, műszaki jellemzőik tekintetében nem haladják meg az átlagos szintet, különleges feladatokhoz nem adaptálhatók, ún. „el-dobható” jelzővel illethetők, mivel pedig viszonylag olcsók, három-öt éves használat után általában kiselejtezik őket.

Kiállítások Kínában

Kína műanyagiparának látványos megnyilvánulása a sok kiállítás és vásár. 2003 decemberében csaknem azonos időben fogadta látogatóit Beijingben a legnevezetesebb, a 16 éve megrendezésre kerülő „*Chinaplas*”, Sanghaiban a „*China AP-Plas 2003*”, ugyanott az „*Engplast engineering plastics show*” és Guangdong tartományban a „*Dongguan International Plastics, Packaging and Rubber Exhibition*”. Az év folyamán legalább további négy hasonló rendezvényre került sor.

Dr. Szabó Ferenc

Valero, G.: When it comes to China, multinationals go. = Modern Plastics International, 34. k. 1. sz. 2004. p. 30–33.

Von Hassel, A.: Global growth hinges on China vs. U.S. = Modern Plastics International, 33. k. 12. sz. 2003. p. 50–52.

Moore, S.: Global equipment suppliers solidify their Chinese positions. = Modern Plastics International, 34. k. 2. sz. 2004. p. 52–53.

Moore, S.: For machinery suppliers, intellectual protection in China is a big concern. = Modern Plastics International, 34. k. 2. sz. 2004. p. 45.

Moore, S.: Expo binge: China's embarrassment of riches. = Modern Plastics International, 34. k. 1. sz. 2004. p. 39.